

KONGSVINGER KOMMUNE

TILLEGGSINNKALLING FOR KOMMUNESTYRET

Møtedato: 26.09.2019
Møtested: Kommunestyresalen på rådhuset
Møtetid: Kl 16:00

Eventuelle forfall meldes i møteportalen eller til tlf. 41 64 25 25

SAKLISTE

Sak nr.	Sakstittel
116/19	Fremtidens institusjonsbehov samt avklaring anbud HDO for mennesker med demenssykdom Holt

Kongsvinger, 20.09.2019

Sjur Strand
Ordfører

SKAL BEHANDLES I Utvalg	Møtedato	Saksnr
Eldres råd		
Funksjonshemmedes råd		
Komitè for helse- og omsorg		
Formannskap	26.09.2019	107/19
Kommunestyret	26.09.2019	116/19

Saksbeh.:	Else-Marit Sætaberget	Arkiv: 19/2766	Arkivsaknr.:
-----------	-----------------------	-------------------	--------------

Fremtidens institusjonsbehov samt avklaring anbud HDO for mennesker med demenssykdom Holt

Rådmannens INNSTILLING

1. Anbudskonkurransen for Prosjekt HDO for mennesker med demenssykdom Holt avlyses.
2. Dagens avdeling på Roverudhjemmet med 25 plasser for mennesker med demenssykdom videreutvikles og tilpasses brukergruppen, blant annet med etablering av sansehage, styrking av grunnbemanning, kompetanse- og miljøtiltak. Tiltak ses i sammenheng med vedtak om sertifisering til *Livsgledesykehjem*, og i tett dialog med Demensforeningen.
3. Rådmannen skal innen 15.12.2019 anbefale videre driftsform for HDO på Holt, Hov og Austbo for å sikre riktig omsorgsnivå for dagens beboere. Det kan være aktuelt å omgjøre deler av bygningene til institusjonsplasser.
4. Tilstandsrapport på utviklingen til kommunalområdet med aktuelle nøkkeltall og vurderinger presenteres komitèen og rådene annenhver måned med oppstart november 2019.
5. Rådmannen legger september 2020 frem en analyse for fremtidens institusjonsbehov for korttids- og langtidsplasser, samt for andre nivåer i omsorgstrappen.
6. Rådmannen intensiverer dialog med KOBBL og andre aktuelle utbyggere om samhandling rundt eldreboliger.

Saksopplysninger:

Rådmannen la i kommunestyresak 109/18 fram «Framdriftsplan bofellesskap for mennesker med demenssykdom, Holt»:

Bofellesskap for mennesker med demens er vedtatt bygd på Holt. Tidligere fremlagte kalkyler ble utarbeidet av Boligstiftelsen der disse gikk nærmere inn på husleie, driftskostnader og livssyklus-kostnader. Kongsvinger Kommunale Eiendom (KK-Eiendom) er byggherre, og vil utarbeide nye kalkyler til forprosjektet for bofellesskapet. Disse ferdigstilles vinter 2018/vår 2019.

Kommunestyret gjorde i sak 039/19 følgende vedtak:

Tidligere vedtatt fremdriftsplan opprettholdes, dette med utgangspunkt i en rekke behandlinger i både Komitè for Helse og omsorg og i Kommunestyret, senest i sak 109/18 den 8/11-18.

- Vedtaket var enstemmig og pkt.1 lyder: «Vedtak i KS sak 052/18 opprettholdes: Flytting til Holt skal ikke medføre forsinkelser ut fra tidligere plan om antatt byggestart 2. kvartal 2019, byggetid 12-15 mnd., og ferdigstilles mars-okt 2020.»
- Komite for Helse og omsorg skal fortløpende ha orientering i saken.
- Eldrerådet skal ha fortløpende orientering i saken.
- Kommunestyret ber rådmannen vurdere om det vil være hensiktsmessig å ha produksjonskjøkken i det nye bofellesskapet for mennesker med demenssykdom. Denne vurderingen skal ikke skape ytterligere forsinkelser for prosjektet.

Bygget ble besluttet lagt ut på anbud som en totalentreprise. Denne prosessen ble igangsatt juni 2019. Entreprenør er ba om forlenget frist til å levere kvalitetssikrede anbud. Endelig anbudsfrist gikk ut medio september 2019.

Totalt brutto areal for bygget er ca. 2780 m².

Kostnadsoverslag og innkomne anbud

I Økonomiplan (2019 – 2022) ligger det inne investeringsforslag til *HDO for mennesker med demenssykdom Holt* på 110 mill.

Kostnadskalkyle utarbeidet på grunnlag av tegninger av bygningsmasse tilpasset tomt på Holt, ble før anbudsrunden anslått til 138 mill. Totalarealet for bygget ble tatt ned fra opprinnelige byggetegninger *Bossemoen*, blant annet for å redusere investerings- og byggekostnader. Dette ble gjort i samarbeid med faggruppe Helse- og omsorg og Demensforeningen.

Kommunens kostnadskalkyle ble basert på:

- Tegningsunderlag fra arkitekt
- Oppslagsverk for byggekostnader
- Erfaringspriser fra andre prosjekter

Innkomet tilbud i anbudsrunden inkludert kommunens byggherrekostnader gir et samlet kostnadsoverslag for prosjektet på 177 mill. Tilbudet ligger vesentlig over tidligere kostnadsoverslag og er i en slik størrelsesorden at det bør vurderes å avlyse anbudskonkurransen.

Plasser i institusjon/sykehjem og HDO i Kongsvinger i dag

Kongsvinger kommune har i dag to ulike tilbud til mennesker med behov for heldøgntjenester: sykehjem (institusjon) og HeldøgnsOmsorgsbolig/HDO (bofellesskap, samlokaliserte boenheter).

Dagens beboere på langtidsavdelingen på Roverudhjemmet er innvilget vedtak om langtidsopphold, som er kommunens høyeste omsorgsnivå. Dette er pasienter med omfattende pleie- og bistandsbehov som betaler en vederlagsberegning etter statens satser. De har da alle tjenester inkludert i brukerbetalingen (eksempelvis helsehjelp, praktisk bistand, medisiner og medisinsk forbruksmateriell, legetilsyn, vask av klær etc.).

HDO er et lavere trinn på omsorgstrappen, og det forutsettes at beboeren i større grad kan ivareta sin egen økonomi og praktiske forhold knyttet til å skaffe seg varer og tjenester.

I KS-073/11 står følgende om HDO:

Hver tjenestemottaker betaler sine bokostnader og egenandel for hjemmetjenester, mat, medisiner osv (...) Beboerne betaler selv for mat, vask av klær og praktisk bistand. Beboer holder

selv møbler, rengjøringsmidler, husholdningsartikler samt personlige og andre forbruksvarer man måtte trenge i ett hjem. Beboer betaler selv medisiner.

Tall fra *Kostra* og *Frem­sikt* viser at andelen eldre i Kongsvinger over 80 år i institusjon er 11,8 %. I landet for øvrig er denne andelen 12 %, mens den for Kostragruppe 8 er 9,3 %. Kongsvinger kommune har en høyere andel av institusjonsplassene avsatt til mennesker med demenssykdom enn landsgjennomsnittet: i Kongsvinger 60,4 % mot 39,7 % i landsnitt. I tillegg er 98 % av plassene ved institusjonene i Kongsvinger regnet som moderne enerom, mot 87,8 % i landet for øvrig.

En høy andel av beboerne i kommunens HDO har behov og funksjonsnivå som tilsier langtidsopphold i sykehjem.

HDO for mennesker med demenssykdom –endrede forutsetninger og faglige vurderinger

I forbindelse med innføringen av samhandlingsreformen i 2011/2012, ble det besluttet å satse på HDO/bofellesskap som ledd i det å møte den kommende eldrebølgen. Kommunen har i dag HDO på Holt og Austbo samt bofellesskap på Hov. Intensjonen bak etableringen var at beboeren skulle være ansvarlig og delaktig i egen hverdag (hygiene, matlaging, helse) og samtidig tilbys et fellesskap gjennom aktiviteter. Tilstedeværende fagpersonell skulle bidra med hjelp til mestring. Med bakgrunn i dette ble også bygging av bolig til mennesker med demenssykdom noen år tilbake i tid, vedtatt definert som HDO.

Vedtaket hadde som målsetning å være et godt tilpasset botilbud for mennesker med demenssykdom, samtidig som byggingen ville kunne frigjøre lokaler ved Roverdhjemmet som igjen kunne benyttes til å øke antall korttidsplasser.

Dreining fra institusjon til hjemmebasert omsorg

Strategidokument 1 –*Tjenester i hjemmet*- ble vedtatt i juni 2019. Strategien har en tiltaksplan, og kommunen er godt i gang med dreining fra institusjonsbasert til hjemmebasert omsorg. Det har siden juni 2019 vært svært få overliggerdøgn på sykehus, korttidsavdeling på Eidskog er tatt ned samtidig som det så langt har vært god nok tilgang til korttidsplasser. Innsats i hjemmet er økt gjennom både tjenestetilbudet og gjennom satsning på rehabilitering i brukerens egen bolig. En behovsanalyse og oppbemanning av HBT vil slik resultatene så langt viser, ytterligere bidra til en ønsket dreining av tjenestebildet. Per i dag vurderes det at det er god nok tilgang på somatiske korttidsplasser, og at det derfor ikke er behov for å øke dette. Det antas at behovsanalysen vil vise at det på sikt er behov for flere avlastningsplasser for mennesker med demenssykdom.

Kongsvinger har med bakgrunn i vår demografi møtt eldrebølgen tidlig, og nærmer seg toppen. Slik Samhandlingsreformen har utviklet seg -og konsekvensene denne har for kommunene- er også forutsetninger for drift av kommunalområdet *Helse og omsorg* i stor grad endret. Blant annet medfører enkelte av beboere/beboergrupper på dagens HDO høye driftsutgifter og lave driftsinntekter for kommunen. En stor andel av beboerne har store og omfattende omsorgsbehov, flere har også samtidig demensdiagnose. Manglende evne til å håndtere egen økonomi og det å skaffe seg varer og tjenester, skaper utfordringer i forhold til at disse ikke har midler til å kjøpe nødvendige medisiner og medisinsk utstyr, mat, forbruksmateriell etc. For å sikre faglig forsvarlighet driftes i praksis en andel av HDO-plassene som institusjonsplasser, men da uten vederlagsberegning.

Dersom dagens beboere på Roverudhjemmet skal overflyttes til et HDO medfører dette at de overføres til et lavere omsorgsnivå, og dette fordrer varsel om endringsvedtak. Beboerne har så store og omfattende bistandsbehov at det vurderes å ikke være forsvarlig å redusere omfanget av tjenestetilbudet deres.

Prioriteringer i kommunalområdet

Folkehelseprofilen for Kongsvinger har gjennom flere år vist utfordringer knyttet til flere områder, blant annet hjerte/kar-lidelser, psykisk uhelse, KOLS, diabetes samt lavere levealder. Bildet fordrer tidlig innsats og forebyggende tiltak for å forhindre økte utfordringer og kostnader i fremtiden, men også for å gi bedre livskvalitet og mestring til dagens og morgendagens innbyggere.

Det er avdekket en betydelig underbudsjettering i deler av kommunalområdets tjenester. Vedtatte strategidokument for *Tjenester i hjemmet*, Kommuneplanens samfunnsdel, øvrige kommunale plan- og strategidokument samt nasjonale føringer (blant annet *Meld.St.47 (2008-2009) Samhandlingsreformen*) fordrer en styrkning og oppbemanning av Hjemmebaserte tjenester, enkelte institusjonsavdelinger, velferdsteknologiske løsninger og innsatsteam.

Det vil være behov for å sikre gode, trygge og egnede boliger for innbyggerne, slik at tjenestetilbud kan gis i egne hjem. Dette har også vært litt av grunnlaget for vedtak om bygging av HDO og ulike botilbud for eldre, -særlig for eldre som ønsker fellesskap med likesinnede samt nærhet til tjenester og aktiviteter. Kommunestyret har tidligere gjort vedtak om samhandling og samarbeid med eksempelvis KOBBL i forhold til å etablere gode, egnede og rimelige boliger til seniorer i Kongsvinger. Denne dialogen skal intensiveres for å finne løsninger i fellesskap.

Vurdering:

Rådmannen antar at behovsanalysene for kommunalområdet vil vise et behov for å øke institusjonsplasser, og at dette økte behovet kan løses gjennom endring av deler av dagens HDO til sykehjem, samt eventuelle bruksendringer i noe av kommunens bygningsmasse innen HO.

Dagens avdeling på Roverudhjemmet med 25 plasser som i dag benyttes til mennesker med demenssykdom, kan driftes videre med et faglig godt og tilpasset tilbud. Ved fortsatt tilbud til demenssyke ved Roverudhjemmet, vil det være nødvendig å etablere sansehage samt gjøre enkelte tilpasninger og tilrettelegginger. Dette bør gjøres i tett dialog med Demensforeningen.

Roverudhjemmet er et av sykehjemmene som er vedtatt sertifisert til *Livsgledesykehjem*. Ordningens kriterier for sertifisering vil sørge for å imøtekomme samme gode løsninger for mennesker med demenssykdom som de som ligger til grunn for plan for *HDO for mennesker med demenssykdom Holt*.

Det opprinnelige vedtaket som besluttet planlegging og bygging av et bofellesskap/HDO for mennesker med demenssykdom, la til grunn andre forutsetninger enn det kommunen opplever i dag. Dette inkluderer en vedtatt dreining av tilbudet mot yting av helse og omsorgstjenester i brukerens eget hjem.

Medbestemmelse:

Saken er drøftet med hovedtillitsvalgte for Fagforbundet.

Konklusjon og oppsummering:

Når anbudskonkurransen endte med en samlet kostnad for byggeprosjektet på ca. 177 millioner kroner, er rådmannens anbefaling at anbudsrunden avlyses. Rådmannen anbefaler ikke å gjennomføre et så kostbart prosjekt, når de faglige vurderingene viser stor usikkerhet på om dette er riktig tilbud til denne beboer/pasientgruppen. At kommunalfeltet gjennom de siste måneder viser at man er på rett vei i dreiningsprosjektet, vil også som konsekvens frigjøre mulig plassbehov i institusjon til langtids-, korttids- og demenssyke i eksisterende bygg.

For å sikre gode tjenester for beboerne i dagens HDO og bofellesskap på Holt, Austbo og Hov, skal det legges frem en anbefaling om videre driftsform innen 15.12.2019. Tilstandsrapport på utviklingen til kommunalområdet med aktuelle nøkkeltall og vurderinger presenteres komitéen og

rådene annenhver måned med oppstart i november 2019.

Dagens tilbud til mennesker med demenssykdom på Roverudhjemmet kan driftes videre med et faglig godt tilpasset tilbud, og etablering av eksempelvis sansehage og fellesaktiviteter. Dette ses i sammenheng med sertifiseringen av Roverudhjemmet til *Livsgledesykehjem*, og i tett dialog med Demensforeningen. Det utarbeides behovsanalyser for fremtidige institusjonsbehov og andre nivåer i omsorgstrappen innen 15. september 2020.